

BAIX EBRE ■ LA INICIATIVA PERMET APLICAR TRACTAMENTS MÉS EFECTIUS I MENYS AGRESSIUS

Salut impulsa un pla per la detecció precoç del càncer de còlon i recte

17.000 persones d'entre 50 i 69 anys d'edat podran participar en aquest pla pilot

PER SILVIA FORNÓS

La comarca del Baix Ebre ha estat escollida per desenvolupar un programa pilot de detecció precoç del càncer de còlon i recte. El pla està destinat a 17.000 homes i dones d'entre 50 i 69 anys, als quals es convidarà a participar en les proves de cribratge amb l'objectiu de prevenir i tractar el càncer de còlon i recte i de detectar-lo en fases molt inicials. El desenvolupament del pla pilot compta amb una inversió inicial de 130.000 euros per aquest 2012, un programa que també es preveu posar en marxa més endavant en altres comarques.

Segons el director territorial de Salut a les Terres de l'Ebre, Albert Gómez, «feia anys que reivindicaven aquest cribratge perquè al territori cada any es detecten 170 casos nous, dels quals al voltant de setanta acaben morint».

El Departament de Salut convidarà aquest any, mitjançant una carta, a 8.500 persones en aquesta franja d'edat a participar en el programa. En aquest sentit, el director dels Serveis Territorials de Salut estima que «un 45 per cent d'aquestes acceptin participar i fer-se les anàlisis. D'aquests es preveu una taxa de positivitat d'entre un 5,5 i 6 per cent, el que representen de 187 a 204 colonoscòpies a realitzar anualment».

El desenvolupament d'aquest pla pilot a la comarca del Baix Ebre compta amb la col·laboració del CATSalut, la Fundació contra el Càncer (FUNCA) i la Lliga contra el càncer de Tarragona i les Terres de l'Ebre.

El procediment

Per tal de realitzar el cribratge, les persones que hagin rebut la carta se'ls indicarà el centre d'atenció primària o el consultori local dels equips d'atenció primària de la comarca del Baix Ebre on han de dirigir-se per recollir l'equip i realitzar la prova de detecció de sang oculta en femta. En concret aquests són Tortosa Est, Tortosa Oest, Deltebre, Aldea-Camarles-Ampolla i Ametlla-Perelló.

Un cop analitzades les mostres al laboratori de l'Hospital Verge de la Cinta de Tortosa, el Departament informarà per carta els

Les mostres de femta s'analitzaran al laboratori de l'Hospital Verge de la Cinta. FOTO: JOAN REVILLAS

JAUME GALCERAN, DIRECTOR DE LA FUNDACIÓ LLIGA PER A LA INVESTIGACIÓ I PREVENCIÓ DEL CÀNCER

'Es pot reduir un 30% la mortalitat'

Per què s'ha decidit posar en pràctica aquest programa a la comarca del Baix Ebre?

Aquest programa es porta a terme després de confirmar que la detecció precoç és efectiva i eficaç per reduir la mortalitat en el càncer colorectal. Per aquesta raó s'ha decidit impulsar el programa pilot a la comarca del Baix Ebre.

Quina és la importància del desenvolupament de programes de detecció precoç?

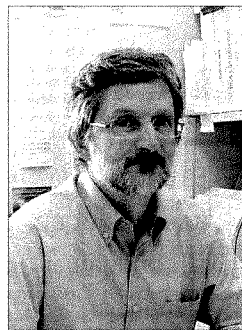
A la província de Tarragona es detecten 400 nous casos l'any de persones afectades per aquest càncer, dels quals un 50% acaben morint. És el càncer més freqüent conjuntament en dones i homes i el que té una taxa de mortalitat més elevada.

Quines proves es fan per detectar aquest càncer?

usuaris amb resultat negatiu i els tornaran a convocar per fer-se les proves al cap de dos anys.

Els usuaris amb resultat positiu seran citats 48 hores abans d'anar a la consulta de la Unitat de Cribratge corresponent, on se'ls farà la visita prèvia a la col·onoscòpia i on rebran les indicacions per realitzar-la.

En el 95 per cent dels casos, les colonoscòpies són terapèutiques, és a dir, en la mateixa prova es retiren els pòlips o altres patologies que hi pugui haver.

Imatge del director de la FUNCA. FOTO: LLUÍS MILIÀN

Es convidarà totes les persones d'entre 50 i 69 anys dels dos sexes a fer-se la prova de detecció de sang oculta en femta cada dos anys. Aquest primer test és molt simple i fàcil i actualment no fa falta cap preparació dietètica de cap tipus.

En cas que es trobi sang oculta és fa una segona prova, que consisteix en una colonoscòpia per determinar si hi ha una lesió i si és càncer o no.

En quin percentatge augmenten les possibilitats de curació si es detecta aviat?
S'estima que la mortalitat pot arribar a disminuir en un trenta per cent.

Quins són els consells que s'han de seguir per prevenir el càncer colorectal?

Per evitar el càncer de còlon o recte és important tenir una dieta variada en fruites i verdures fresques; intentar disminuir el consum de carn vermella i embotits; evitar l'obesitat i incloure l'exercici físic diari. Aquests són els quatre consells fonamentals des del punt de vista de la prevenció d'aquest càncer.

L'EXEMPLE A SEGUIR

L'Hospitalet de Llobregat

L'Institut Català d'Oncologia va iniciar l'any 2000 el programa pilot de detecció precoç de càncer de còlon i recte a l'Hospitalet de Llobregat.

Segons les dades obtingudes a principis

de 2011, en 10 anys la prova ha resultat positiva per al 1,7% dels participants (1.074 persones), als quals s'ha realitzat una colonoscòpia per confirmar o descartar la presència d'una lesió

colorectal. D'aquests, 347 pacients tenien un adenoma avançat, lesió que en un futur pot evolucionar a càncer, i a 97 persones se'ls va detectar un càncer, en estadi inicial en el 60% dels casos.

Girona és l'única província sense pla pilot per detectar el càncer de còlon

SALUT ESTUDIA APLICAR AQUÍ UN PROGRAMA QUE LES DEMARCACIONS DE BARCELONA, TARRAGONA I LLEIDA JA FA TEMPS QUE TENEN

■ La província de Girona és actualment l'única de Catalunya sense un programa de detecció precoç del càncer de còlon i recte. El De-

partament de Salut informa que està «estudiant» aplicar aquest programa però afegeix que encara no té una data concreta per

portar-lo a terme, malgrat que l'anterior govern ja el va projectar per al 2010, i l'actual va assegurar que el faria al llarg del 2011. Les al-

tres regions catalanes ja compten amb aquest pla pilot en punts com l'Hospitalet de Llobregat, Agramunt, Vilafranca del Pene-

dès o Tortosa. El càncer de còlon és la segona causa de mort en homes i dones a Catalunya, i només el 50% d'afectats el supera. ►3

Girona és l'única província sense programa per detectar precoçment el càncer de còlon

► Les altres regions catalanes fa temps que desenvolupen aquest projecte i Salut diu que estudia aplicar-lo a la demarcació

GIRONA | FRANCESC BENEJAM

La província de Girona és l'única de Catalunya que encara no compta amb un programa pilot de detecció precoç dels càncers de còlon i recte. Tot i que ja fa anys que la Conselleria de Salut ha anat manifestant la seva voluntat d'estendre'l per la demarcació com ja ha fet amb altres projectes similars (com el programa de detecció del càncer de mama), a dia d'avui les regions de Lleida, Tarragona i Barcelona el tenen actiu i el van ampliant, un fet que no passa a les comarques gironines.

Fonts del departament manifesten que el programa pilot de detecció precoç a la demarcació està actualment «en fase d'estudi» però encara no hi ha una data concreta per posar-lo en marxa. De fet, el projecte està paralitzat des de principis de l'any passat, quan Salut va admetre que estava aturat «per raons organitzatives». En aquella ocasió, el departament va descartar que hagués aparcat el programa per manca de pressupost, però va assegurar que es posaria en marxa al llarg del 2011.

En la mateixa línia, les previsions de la Conselleria de Salut que liderava el tripartit eren les d'iniciar el programa a Girona el 2010. El departament ho va assegurar així durant el novembre de 2009, després de veure com s'havien aplicat amb èxit els programes pilot de l'Hospitalet de Llobregat (any 2000), Alt Penedès (2005) i una part de Barcelona ciutat (2009). La idea d'introduir el programa a totes les regions sanitàries s'ha acabat aplicant parcialment, però actualment totes les províncies, excepte Girona, compten amb punts de cribratge.

L'últim lloc on la conselleria ha decidit engegar-lo ha estat a la zona del Baix Ebre. També a Vilafranca del Penedès, Agramunt i altres llocs de Lleida la població té

LA CLAU

CÀNCER DE CÒLON

La segona causa de mort a Catalunya en homes i dones

Segons dades del departament de Salut, aquest tipus de tumor és molt freqüent, i només el 50% dels malalts superen la malaltia. Per això insisteixen en la importància de la detecció precoç.

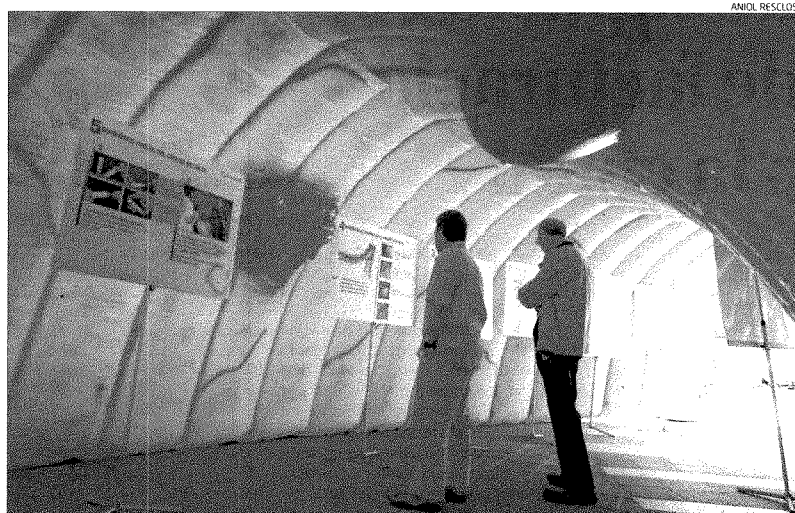
Fonts de Salut manifesten que el projecte a Girona «esta sobre la taula», però encara no té una data concreta

Les previsions del tripartit eren iniciar el programa pilot a Girona durant el 2010 però no va ser així

l'oportunitat de fer-se aquesta prova de detecció precoç.

Segons les dades obtingudes a principis de 2011 amb el resultat del programa a l'Hospitalet de Llobregat en 10 anys la prova ha resultat positiva per a l'1,7% dels participants (1.074 persones), als quals s'ha realitzat una colonoscòpia per confirmar o descartar la presència d'una lesió colorectal. D'aquests, 347 pacients tenien un adenoma avançat, lesió que en un futur pot evolucionar a càncer, i a 97 persones se'ls va detectar un càncer, en estadi inicial en el 60% dels casos.

El càncer colorectal és la segona causa de mort per càncer a Catalunya en homes i dones. Un de cada 20 homes i una de cada 30 dones desenvoluparan un càncer colorectal abans dels 74 anys. Només el 50% dels malalts d'aquest càncer superen la malaltia. D'aquí que la detecció precoç sigui un element tan important.

Una campanya de prevenció contra el càncer de còlon feta a Girona l'any 2010.

Una prova gratuïta que redueix a un 17% la mortalitat per aquest tumor

► El programa va dirigit a tots els homes i dones entre 50 i 69 anys i es fa a través d'una mostra de femta

DG | GIRONA

El programa de detecció precoç del càncer de còlon és totalment gratuït i està adreçat a tots els homes i dones de 50 a 69 anys. El Departament de Salut convidarà a participar-hi a tots els ciutadans de les regions on es fa el pla pilot i que estiguin dins d'aquesta franja d'edat, els quals

rebran una carta individualitzada en què se'ls instarà a adreçar-se al seu CAP o consultori local per obtenir l'equip de la prova de detecció de sang oculta en femta. El personal d'atenció primària els oferirà les indicacions oportunes per recollir la mostra.

Un cop analitzades, el departament informarà per carta els usuaris amb resultat negatiu i els tornarà a convocar per fer-se les proves al cap de dos anys. En canvi, els usuaris amb resultat positiu seran citats per telèfon 48 hores abans d'anar a la consulta de la Unitat de Cribratge corresponent, on se'ls farà la visita prèvia a la colonos-

còpia i on rebran les indicacions oportunes per realitzar-la. En el 95% dels casos, les colonoscòpies són terapèutiques, és a dir, en la mateixa prova es retiren els pòlips que hi pugui haver per tal de reduir el risc de desenvolupar càncer.

Els estudis realitzats indiquen que la detecció precoç del càncer de còlon augmenta les possibilitats de curació i pot disminuir la mortalitat per aquest tumor fins a un 17% en els participants del programa de cribratge. La presència de sang oculta en femta no indica per si mateixa l'existència d'un càncer. És per això que cada cas s'ha d'estudiar individualment.